



საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

თოგალი

თოგალი მაია, სპილენძის ჟანგი. იხმარება თიხის ჭურჭლის ჭიქურქვეშა მოხატულობისათვის, ამავე დროს იგი მწვანე ჭიქურის კაშმის აუცილებელი შემადგენელი მასალაა. თ. სპილენძის ხელოსან მექვაბეებთან შექმნილი სპილენძის ჟანგია, ხოლო მეჭურჭლეების მიერ გადამუშავებული, დამწვარი, დაფქული და სითხეში გახსნილი თ. მაიაა.

დამწვარი თ., ანუ მაია ჭიქურის შემადგენელი წამლებიდან წისქვილში ყველაზე ბოლოს უნდა დაიფქვას, შემდეგ წისქვილი კარგად უნდა გაირეცხოს. თალარში ჩაყრილ დაფქულ თ-ს ზომამდე წყალში გახსნიან, რითაც ხატავენ ჭურჭელს. მოხატვა ხდება საგანგებო ყალმით, რ-საც თიხის ბალნის ან ვირის ფაფრისაგან შეკრულ, ხის ტარზე დამაგრებულ ფუნჯს უწოდებენ. კახელი ხელოსნები ვირის ფაფრის გარდა კამეჩის ბალნით ან ცხენის ძუის ფუნჯით სარგებლობენ. შრომელი მეჭურჭლეები ჭურჭლის მოსახატავად ჯობზე დახვეულ ბამბას იყენებენ.

ლიტ.: ბ ე დ უ კ ი ძ ე ს., მოჭიქული ჭურჭლის წარმოებისათვის შიდა ქართლში, «საქართველოს სახელმწ. მუზეუმის მოამბე» 1957, ტ. 19A და 21B.

მ. ზანდუკელი
